УДК [811.161.2’367:001.8]:81’4:[37:050(477)](045)
DOI https://doi.org/10.32782/bsps-2026.11.8

СИНТАКСИЧНІ МОДЕЛІ ЗАГОЛОВКІВ У СУЧАСНОМУ НАУКОВОМУ ДИСКУРСІ (НА МАТЕРІАЛІ ВИДАННЯ «УКРАЇНСЬКИЙ ПЕДАГОГІЧНИЙ ЖУРНАЛ»)

Тетяна Євтушина
кандидат філологічних наук,
доцент кафедри української філології і методики навчання фахових дисциплін Державного закладу «Південноукраїнський національний педагогічний університет імені К. Д. Ушинського»
вул. Старопортофранківська, 26, м. Одеса, Україна
orcid.org/0000-0001-6561-5880
e-mail: ievtushyna@ukr.net

Тетяна Крупеньова
кандидат філологічних наук,
доцент кафедри української філології і методики навчання фахових дисциплін Державного закладу «Південноукраїнський національний педагогічний університет імені К. Д. Ушинського»
вул. Старопортофранківська, 26, м. Одеса, Україна
orcid.org/0000-0002-8616-4713
e-mail: taniakrupenev@gmail.com

Ліліана Прокопенко
кандидат педагогічних наук,
завідувач кафедри української філології і методики навчання фахових дисциплін Державного закладу «Південноукраїнський національний педагогічний університет імені К. Д. Ушинського»
вул. Старопортофранківська, 26, м. Одеса, Україна
orcid.org/0000-0003-1821-7016
e-mail: lilianaprokopenko@gmail.com

Анотація. *У статті проаналізовано синтаксичні моделі заголовків сучасного українського наукового дискурсу. На багатому фактичному матеріалі, зокрема статтях наукового часопису «Український педагогічний журнал» як фахового видання кластеру «Розвиток людського капіталу, соціальні науки та журналістика» за 2024–2026 рр., окреслено структурно-семантичні та функційно-комунікативні параметри синтаксичних моделей заголовків сучасного наукового дискурсу. З’ясовано, що заголовок відкриває текстову комунікацію, виконуючи функцію першого знакового елемента сучасного наукового дискурсу. Водночас наголошено, що вдало сформульований заголовок активізує пізнавальну діяльність реципієнта, виявляє провідні категорії тексту, концентрує основний зміст наукового дискурсу та формує первинне враження адресата.*

Доведено, що найпродуктивнішими синтаксичними моделями заголовків фахових статей є поширені номінативні односкладні речення буттєвої семантики та номінативні моделі з поширеною невідокремленою прикладкою зі сполучником як із семантикою «у ролі кого», а також сегментовані заголовки, які забезпечують інформаційну насиченість і точність наукового повідомлення. Визначено у структурі синтаксичної моделі номінативного речення заголовків сучасного українського наукового дискурсу лексеми з виразними прагматичними можливостями: роль, аспект, умови, особливості, характеристика, чинник, алгоритм, досвід, діяльність, які орієнтують адресата на змістове ядро публікації ще до ознайомлення з її основним текстом. Інформативність подібних заголовків, як правило, посилюють поширювачі – переважно означення та додатки, що залежать від головного члена у формі підмета в називному відмінку й конкретизують умови, сферу, аспекти чи контекст розгляду порушеної проблеми.

© Т. Євтушина, Т. Крупеньова, Л. Прокопенко, 2026
Стаття поширюється на умовах ліцензії CC BY 4.0

Зазначено, що семантико-комунікативну основу заголовкових номінативних речень передає ствердження факту існування певних явищ або станів без їх подальшої характеристики, сприяючи концентрації основної ідеї дослідження та актуалізації його наукової новизни.

Ключові слова: *сучасний науковий дискурс, фахова наукова стаття, заголовок, синтаксичні моделі заголовків, номінативні речення, буттєві конструкції, функційно-комунікативне призначення.*

SYNTACTIC MODELS OF HEADLINES IN CONTEMPORARY SCIENTIFIC DISCOURSE (BASED ON THE «UKRAINIAN PEDAGOGICAL JOURNAL»)

Tetiana Yevtushyna
PhD (Philology), Associate Professor at the Department of Ukrainian Philology and Methodology of Teaching Specialized Disciplines,
South Ukrainian National Pedagogical University named after K. D. Ushynsky
Staroportofrankivska Str., 26, Odesa, Ukraine
orcid.org/0000-0001-6561-5880
e-mail: ievtushyna@ukr.net

Tetiana Krupenyova
PhD (Philology), Associate Professor at the Department of Ukrainian Philology and Methodology of Teaching Specialized Disciplines,
South Ukrainian National Pedagogical University named after K. D. Ushynsky
Staroportofrankivska Str., 26, Odesa, Ukraine
orcid.org/0000-0002-8616-4713
e-mail: taniakrupenev@gmail.com

Liliana Prokopenko
Candidate of Pedagogical Sciences,
Associate Professor at the Department of Ukrainian Philology and Methodology of Teaching Specialized Disciplines,
South Ukrainian National Pedagogical University named after K. D. Ushynsky
Staroportofrankivska Str., 26, Odesa, Ukraine
orcid.org/0000-0003-1821-7016
e-mail: lilianaprokopenko@gmail.com

Abstract. *The article analyzes the syntactic models of headlines in contemporary Ukrainian scientific discourse. Based on extensive empirical material-specifically articles from the «Ukrainian Pedagogical Journal» (a specialized publication within the «Human Capital Development, Social Sciences, and Journalism» cluster) spanning the years 2024–2026 the study outlines the structural-semantic and functional-communicative parameters of these syntactic models. It establishes that the headline initiates textual communication, serving as the work's initial semiotic element. At the same time, it is emphasized that a well-formulated title stimulates the recipient's cognitive activity, highlights the text's key categories, encapsulates the core content of the scholarly text, and shapes the addressee's initial impression. It has been demonstrated that the most productive syntactic models for professional article titles are expanded one-part nominative sentences denoting existence, nominative structures featuring an expanded non-detached apposition with the conjunction «yak» (meaning «in the capacity of»), and segmented titles, all of which ensure the informational richness and precision of the scholarly communication.*

Within the syntactic structure of nominative-sentence headlines in contemporary Ukrainian academic discourse, specific lexemes with distinct pragmatic potential –

such as role, aspect, conditions, features, characteristics, factor, algorithm, experience, and activity – have been identified; these orient the addressee toward the publication's core content even before they engage with the main text. The informativeness of such headlines is typically enhanced by modifiers – primarily attributes and objects – that depend on the head word (functioning as the nominative subject) and serve to specify the conditions, scope, aspects, or context of the issue under discussion.

It is noted that the semantic-communicative basis of nominative headline sentences conveys the assertion of the existence of certain phenomena or states without further characterization, thereby facilitating the concentration of the study's core idea and highlighting its scientific novelty.

Key words: *modern scientific discourse, specialized scientific article, headline, syntactic models of headlines, nominative sentences, existential constructions, functional-communicative purpose.*

Постановка проблеми. Стрімкий розвиток науки та значущість міжнародного академічного обміну актуалізують питання якісної наукової комунікації. У сучасному дослідницькому просторі недостатньо лише отримати нові наукові результати, не менш важливо представити їх у зрозумілій, логічно організованій і фахово оформленій текстовій формі. Тому потрібно вдосконалювати мовно-стилістичні засоби побудови наукового дискурсу, оскільки вони сприяють підвищенню ефективності наукової взаємодії, поширенню нових знань та їх успішне впровадження в освітню, професійну та суспільну практику. Значущості набуває заголовок як структурний компонент композиційної організації наукового дискурсу, що формує первинне уявлення про зміст тексту та визначає напрям його сприйняття. Дослідницька цінність заголовка наукового дискурсу зумовлена не лише змістовою насиченістю, а й різноманітністю структурних моделей, семантичною багатоплановістю та широкими функційними можливостями.

Аналіз останніх досліджень і публікацій. Активізація міжнародної наукової взаємодії, що стала невід'ємною ознакою сучасного розвитку науки, зумовлює посилення інтересу дослідників до закономірностей побудови, нормативності, мовного оформлення, функціонування та комунікативного потенціалу наукового дискурсу. Нині українські науковці аналізують нормативні (К. Городенська, Т. Коць), стилістичні (Н. Непийвода, П. Селігей), лексико-семантичні (В. Марченко, М. Шук) особливості терміносистеми, способи й засоби творення експресивності (М. Баган, Н. Ковальська, О. Приймачок), культурно-комунікативні (М. Баган, Н. Лисенко, О. Семеног) аспекти наукової мови тощо.

Так, дослідники жанрів наукових текстів підкреслюють, що наукове письмо має не лише інформувати про результати дослідження, а й демонструвати його взаємозв'язок із попередніми науковими здобутками, окреслюючи внесок автора в розширення наукового знання [1]. Н. Стратулат і В. Яслик розпочали вивчення проблеми впливу цифрової комунікації на науковий дискурс [2]. На основі комплексного аналізу масиву наукового доробку з різних дисциплін виявляють спільні лінгвістичні закономірності та варіації в науковому дискурсі М. Гарбар, Г. Навчук, О. Хававчак [3]. Беручи до уваги фахові видання «Українська мова», «Лінгвістичні студії» та «Мовознавство», Н. Костусяк ґрунтовно коментує динамічні процеси в сучасному українському науковому мововираженні [4]. Окрім того, слушними є мовознавчі студії Л. Біловус, Н. Яблонської, В. Шиманської про синтаксичне спрощення як комплексний когнітивно-комунікативний процес наукового дискурсу [5] тощо.

Проте проблему функціонування заголовків сучасних українськомовних наукових статей поки що недостатньо простудійовано в лінгвістичних працях. Зокрема, у поодиноких розвідках М. Венгринюк [6] фіксуємо аналіз прагматичних аспектів заголовків наукового дискурсу нафтогазового спрямування. Ґрунтовними є зауваження Н. Сизоненко [7] про прагматичні особливості заголовків наукових статей фахового видання «Ефективна економіка».

Обмеженість комплексних досліджень у цьому напрямі засвідчує наявність наукової прогалини, що визначає актуальність запропонованого дослідження та зумовлює нагальну потребу поглибленого аналізу особливостей заголовків сучасного українського наукового дискурсу.

Мета статті – окреслити структурно-семантичні та функційно-комунікативні параметри синтаксичних моделей заголовків сучасного наукового дискурсу на матеріалі статей наукового часопису «Український педагогічний журнал» (далі – УПЖ) як фахового видання кластеру «Розвиток людського капіталу, соціальні науки та журналістика» (А1 «Освітні науки», А2 «Дошкільна освіта», А3 «Початкова освіта», А4 «Середня освіта (за предметними спеціальностями)», А5 «Професійна освіта (за спеціалізаціями)», А6 «Спеціальна освіта (за спеціалізаціями)», С4 «Психологія») за 2024–2026 рр.

Завдання статті: схарактеризувати поняття «науковий дискурс»; з'ясувати теоретичний аспект комунікативної ефективності заголовка наукового тексту; виокремити

й дослідити синтаксичні моделі заголовків сучасного наукового дискурсу на матеріалі статей наукового часопису «Український педагогічний журнал» та довести їх відповідність актуальним інформаційним запитам наукової спільноти.

Об'єкт дослідження – композиційна будова та мовні засоби сучасного українського наукового дискурсу.

Предмет дослідження – синтаксичні моделі заголовків сучасного наукового дискурсу на матеріалі статей наукового часопису «Український педагогічний журнал» як фахового видання кластеру «Розвиток людського капіталу, соціальні науки та журналістика».

Виклад основного матеріалу дослідження з обґрунтуванням отриманих наукових результатів. Розвиток інформаційних процесів та публічної науки, поширення знань через цифрові платформи продукують потребу в доступному, логічно структурованому науковому дискурсі.

Науковий дискурс – складний лінгвокогнітивний феномен, особливий тип взаємодії, в основі якої лежать комунікативні стратегії та тактики, які використовує мовець задля впливу на свого адресата і які відбивають як загальні типологічні, так і етнопсихологічні особливості [8, с. 124]; «живий науковий текст у дії, занурений у певний соціальний контекст» [9, с. 747]. Головне призначення наукового дискурсу полягає у створенні нового знання, його критичному осмисленні, систематизації, інтерпретації та поширенні в академічному середовищі. Мовним інструментом реалізації наукового дискурсу є науковий стиль. Його використання охоплює широкий спектр жанрів академічного письма: монографії, дисертації, статті, підручники, навчальні посібники, рецензії, матеріали конференцій та інші наукові тексти. Провідною функцією наукового стилю є когнітивно-інформаційна, адже він слугує засобом здобуття, осмислення, узагальнення та передачі знань. Завдяки цьому забезпечується не лише накопичення наукової інформації, але й її аргументоване пояснення та введення до загального наукового обігу [9, с. 748].

Зосередимося на заголовках такого жанру академічного письма, як стаття. Уважаємо, що наукова стаття, як наголошують Т. Шарова й А. Землянська, – «це самостійний науковий твір невеликого обсягу, що містить результати оригінального дослідження, узагальнення попередніх праць чи науково-практичний аналіз певної проблеми. Вона виступає основним каналом поширення наукових знань, а також допомагає авторові закріпити свій статус у наукових колах» [10, с. 159].

Фактичний матеріал переконує, що заголовок – обов'язкова структурна частина тексту фахової наукової статті, що «у найбільш сконденсованій, лапідарній формі представляє основний зміст повідомлюваного» [6, с. 166]. Саме заголовок відкриває текстову комунікацію, активізує пізнавальну діяльність реципієнта, виявляє провідні категорії тексту, допомагає реципієнту швидко встановити унікальність публікації власним дослідницьким потребам, оптимізує пошук необхідної інформації та полегшує доступ до нових знань.

У заголовковому просторі наукових статей видання «Український педагогічний журнал» за 2024–2026 рр. автори майже не використовують двоскладні речення з розгорнутою структурою та складні речення, віддаючи перевагу компактним синтаксичним конструкціям, здатним швидко передати основний зміст повідомлення. Із 203 проаналізованих заголовків лише один за структурою є простим двоскладним реченням: *Психолого-педагогічний аналіз феномену агресії пацієнтів по відношенню до медичного персоналу – правова основа захисту працівників* (УПЖ, 1–2025, с. 26). У процитованому заголовку автор не лише називає предмет дослідження, а й повідомляє про його наукову значущість та практичну цінність. Унаслідок цього заголовок виконує інформативну, орієнтувальну й прогностичну функції: читач ще до ознайомлення зі статтею отримує уявлення про її об'єкт, аспект дослідження та очікуваний результат. Окрім того, побудова заголовка відповідає принципам наукової комунікації: вона забезпечує логічну завершеність, високий ступінь термінологічної насиченості та семантичної компресії. Проте словосполучення *по відношенню до медичного персоналу* є ненормативним для української наукової мови. Стилістично природним буде форма *стосовно медичного персоналу*.

Як доводить виокремлений фактичний матеріал, значущою структурною тенденцією заголовка сучасного українського наукового дискурсу є поширені односкладні речення

номінативного типу, які забезпечують змістову місткість заголовка наукового тексту та привертають увагу аудиторії, оскільки номінативні речення – «це окремий синтаксичний тип конструкцій, здатний відображати індивідуально-авторську картину світу в тих або тих текстах, слугувати адекватним засобом передавання інформації, спонукання та волевиявлення мовця» [11, с. 7]. Окрім того, «синтаксична природа номінативних речень, як слушно зауважує С. Шабат-Савка, передбачає реалізацію буттєвої семантики, ствердження того, що певна особа, предмет, явище, поняття існує і сприймається у момент свого називання у теперішньому часі» [12, с. 147].

За особливостями значення і структури заголовкові номінативні речення досліджуваного сучасного наукового дискурсу лише буттєві конструкції. Вказівних, оцінних, власне-називних, спонукально-бажальних, субстантивно-якісно-оцінних номінативних речень та номінативного теми [13, с. 46–47] немає в заголовках фахових статей часопису «Український педагогічний журнал» за 2024–2026 рр.

Наприклад: *Хімічний складник природничо-наукової компетентності* (УПЖ, 3–2024, с. 207); *Методи формування медіаграмотності здобувачів освіти в курсі української мови* (УПЖ, 1–2025, с. 140); *Педагогічні умови формування готовності до управлінської діяльності магістрантів засобами цифрового середовища* (УПЖ, 4–2025, с. 89); *Трансформація підсумкового оцінювання для зменшення тривоги з математики та формування стійкості учнів* (УПЖ, 1–2026, с. 153); *Використання даних місії PARKER SOLAR PROBE у підготовці майбутніх учителів фізики та астрономії* (УПЖ, 2–2026, с. 132). Така синтаксична оптимізація виступає «одним із чинників зрозумілості наукового мовлення» [5, с. 21], наближає мову науки до принципів інклюзивної комунікації [14]. У цитованих заголовках зі структурою поширеного односкладного номінативного речення буттєвої семантики «предикативність реалізує єдиний головний член, який самостійно може виражати закінчену думку-судження» [11, с. 7]. Погодьмося, що мета таких заголовків – це зменшити когнітивне навантаження на читача, підвищити швидкість сприйняття інформації.

Щоб привернути увагу читача до ключових положень дослідження, нині автори фахових статей численно вводять до синтаксичної моделі заголовка – буттєвого номінативного речення – лексеми з виразними прагматичними можливостями. Слова *роль, аспект, умови, особливості, характеристика, чинник, алгоритм, досвід, діяльність* орієнтують адресата на змістове ядро публікації ще до ознайомлення з її основним текстом. Наприклад: *Деякі* ***аспекти*** *добору змісту освіти в сучасній українській школі* (УПЖ, 3–2024, с. 263); *Лінгвістичні* ***засади*** *навчання синтаксису майбутніх учителів англійської мови* (УПЖ, 3–2024, с. 241); *Інноваційний* ***досвід*** *роботи шкільного радіо в умовах дистанційного навчання* (УПЖ, 3–2024, с. 271); *Організаційно-педагогічні* ***умови*** *формування професійної рефлексії майбутніх керівників хореографічних колективів* (УПЖ, 3–2025, с. 146); ***Особливості*** *оцінювання навчальних досягнень з української мови учнів нової української школи* (УПЖ, 3–2025, с. 164); ***Засоби*** *формування англомомовної комунікативної компетентності у студентів немовних спеціальностей* (УПЖ, 2–2026, с. 174). Інформативність подібних заголовків, як правило, посилюють поширювачі – переважно означення та додатки, що залежать від головного члена у формі підмета в називному відмінку й конкретизують умови, сферу, засоби, аспекти або контекст розгляду порушеної проблеми.

Типовою синтаксичною моделлю заголовка сучасного наукового дискурсу, зокрема фахових статей видання «Український педагогічний журнал», є просте односкладне речення ускладненого типу. Так, із 203 розглянутих заголовків 32 – це конструкції з поширеною невідкремленою прикладкою зі сполучником *як* зі значенням «у ролі кого». Такий заголовок, що є результатом аналітико-синтетичного аналізу змісту наукової статті, «не тільки номінує основний зміст наукового повідомлення, а й скеровує інтерпретацію читача в певному напрямі, формує ефект очікування» [7, с. 26].

Наприклад: *Дебати як інноваційна педагогічна технологія в системі підготовки вчителів української мови й літератури* (УПЖ, 4–2024, с. 163); *Інноваційна спроможність інструментів освітньої діяльності як сучасна ознака Нової української*

школи (УПЖ, 3–2025, с. 65); *Професійна діяльність класного керівника як ключова умова попередження і компенсації освітніх втрат здобувачів загальної середньої освіти* (УПЖ, 4–2025, с. 67); *Практичні заняття на уроках історії України як важливий чинник формування критичного мислення старшокласників* (УПЖ, 1–2026, с. 169). Наявність номінативних конструкцій із невідокремленою прикладкою зі сполучником *як* у заголовках фахових статей детермінована, на нашу думку, комунікативним завданням – сформулювати наукову інтерпретацію досліджуваного поняття. Об'єкт постає як технологія, чинник, умова, засіб, ресурс, механізм, індикатор чи ознака певного процесу. Це забезпечує високу інформаційну насиченість заголовка, його логічність, термінологічну точність і відповідність вимогам наукового стилю.

Окрім того, численною синтаксичною моделлю заголовка сучасного українського наукового дискурсу є сегментовані односкладні номінативні речення (52 статті з 203 проаналізованих). Погоджуємося з думкою О. Кульбабської, що «сегментовані синтаксичні одиниці, виявляючи навмисну членованість тексту, мають стилістичне маркування» [15, с. 22]. Вони полегшують сприйняття тексту адресатом, роблять виклад динамічним, а синтаксичну організацію – природною і комунікативно не вимушеною.

Наприклад: *Освітній простір сільської громади в умовах реформування національної системи освіти: нагальні виклики та оперативні заходи* (УПЖ, 2–2025, с. 19); *Освітні стратегії: понятійно-категорійне розуміння дидактичного феномену* (УПЖ, 4–2025, с. 34); *Штучний інтелект у генерації користувацького медіаконтенту: ефективний інструмент для формування українськомовної професійно-комунікаційної компетентності майбутніх фахівців технічних спеціальностей* (УПЖ, 1–2026, с. 122). Процитовані заголовки – сегментовані конструкції, побудовані за принципом двочленної організації висловлення. Перша частина називає об'єкт наукового аналізу, окреслює предмет дослідження чи проблему, а друга визначає напрям наукового пошуку, спонукаючи до роздумів над важливими подіями та фактами. Уважаємо, що функціонування сегментованих конструкцій у заголовках наукових праць зумовлене прагненням до максимальної інформативності та логічної організації наукового повідомлення. Такі заголовки забезпечують чітке тематичне структурування змісту, допомагають конкретизувати предмет дослідження без ускладнення синтаксичної будови, експресивно забарвлені. Водночас сегментована структура дає змогу поєднати лаконічність із достатньою змістовою повнотою, що є однією з визначальних вимог сучасної наукової комунікації.

Висновки і перспективи подальших розвідок у досліджуваному напрямі. Отже, заголовки фахових статей, опублікованих в «Українському педагогічному журналі» за 2024–2026 рр., репрезентують широкий спектр синтаксичних моделей, вибір яких зумовлюють комунікативна мета автора, зміст дослідження та вимоги сучасного наукового дискурсу. Найпродуктивнішими є поширені номінативні односкладні речення буттєвої семантики та номінативні моделі з поширеною невідокремленою прикладкою зі сполучником *як* зі значенням «у ролі кого», а також сегментовані заголовки, що забезпечують інформаційну насиченість і точність наукового повідомлення. Семантико-комунікативну основу заголовкових номінативних речень передає ствердження факту існування явищ або станів без їх подальшої характеристики, сприяючи концентрації основної ідеї дослідження та актуалізації його наукової новизни.

У подальшому перспективним є зіставне лінгвістичне вивчення синтаксично-прагматичного аспекту заголовків сучасного українського наукового дискурсу за матеріалами видань різних галузей знань, щоб з'ясувати спільні синтаксичні закономірності та специфічні комунікативні особливості.

ЛІТЕРАТУРА

1. Писарська Н. В., Заверющенко, М. П., Лухіна, М. Ю. Семантико-синтаксична організація наукового стилю. *Вчені записки ТНУ імені В. І. Вернадського. Серія «Філологія. Журналістика»*. 2023. № 34(73). С. 24–29. DOI: https://doi.org/10.32782/2710-4656/2023.5/05
2. Стратулат Н. В., Яслик В. І. Нормативність як основний аспект наукового мовлення. *Вчені записки ТНУ імені В. І. Вернадського. Серія «Філологія. Соціальні комунікації».* 2020. № 31(70). С. 125–130. DOI: https://doi.org/10.32838/2663-6069/2020.4-1/23

3. Гарбар М., Навчук Г., Хававчак О. Лінгвопоетика наукового дискурсу: аналіз мовних засобів побудови наукових текстів. *Лінгвістичні студії.* 2024. Вип. 48. С. 61–72. DOI: https://doi.org/10.31558/1815-3070.2024.48.5
4. Костусяк Н. М. Динамічні процеси в українському науковому мововираженні. *Вчені записки ТНУ імені В. І. Вернадського. Серія «Філологія. Журналістика».* 2025. Т. 36(75) № 4. Ч. 1. С. 50–55. DOI: https://doi.org/10.32782/2710-4656/2025.4.1/09
5. Біловус Л. І., Яблонська Н.М., Шиманська В. П. Синтаксичне спрощення як умова ефективної наукової комунікації. *Закарпатські філологічні студії*. 2025. Вип. 43. Т. 1. С. 19–25. DOI: https://doi.org/10.32782/tps2663-4880/2025.43.1.3
6. Венгринюк М. І. Прагматика вторинних науково-технічних текстів (на матеріалі заголовків наукових статей нафтогазового спрямування). *Вісник Житомирського державного університету імені Івана Франка.* 2014. Вип. 4. С. 166–169.
7. Сизоненко Н. М. Прагматичні особливості заголовків наукових статей (на матеріалі фахового видання «Ефективна економіка»). *Вісник ЛНУ імені Тараса Шевченка.* 2022. № 2(350). С. 25–31. DOI: https://doi.org/10.12958/2227-2844-2022-2(350)-25-31
8. Ільченко О. М., Шаля О. І. Дискурсивна когерентність та взаємодія наукового дискурсу з іншими в контексті постмодернізму. *Лінгвістика XXI століття: нові дослідження і перспективи.* 2012. С. 124–131.
9. Кучеренко І. Науковий дискурс як важливий складник розвитку академічної комунікативної компетентності здобувача освіти. *Наука і техніка сьогодні.* 2025. № 10(51). С. 742–755. DOI: https://doi.org/10.52058/2786-6025-2025-10(51)-742-755
10. Шарова Т., Землянська А. Українська мова за професійним спрямуванням та основи академічного письма : навчальний посібник. Запоріжжя, 2026. 242 с.
11. Шабат-Савка С. Т., Антофічук А. М., Тесліцька Г. І. Односкладні речення в сучасній українській мові : навчально-методичний посібник. Чернівці : Чернівец. нац. ун-т ім. Ю. Федьковича, 2021. 124 с.
12. Шабат-Савка С. Т. Односкладні номінативні речення як синтаксичні маркери ідіолекту Тамари Севернюк. *Науковий вісник Міжнародного гуманітарного університету. Серія «Філологія».* 2021. № 50. Т. 1. С. 147–151. DOI: https://doi.org/10.32841/2409-1154.2021.50-1.34
13. Загнітко А. Український синтаксис: теоретико-прикладний аспект. Донецьк, 2009. 137 с.
14. Про схвалення Національної стратегії зі створення безбар'єрного простору в Україні на період до 2030 року : Розпорядження Кабінету Міністрів України від 14.04.2021 № 366-р. URL: https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/366-2021-%D1%80#Text
15. Кульбабська О. В. Речення з фрагментованими компонентами у фокусі сучасних мовознавчих досліджень. *Вчені записки ТНУ імені В. І. Вернадського. Серія «Філологія. Журналістика».* 2025. Т. 36(75). № 5. Ч. 1. С. 18–24. DOI: https://doi.org/10.32782/2710-4656/2025.5.1/04

REFERENCES

1. Pysarska, N. V., Zaveryushchenko, M. P., Lukhina M. Yu. (2023). Semantic-syntactic organization of the scientific style. *Scientific Notes of V. I. Vernadsky TNU. Series: Philology. Journalism*, No. 34 (73), pp. 24–29. https://doi.org/10.32782/2710-4656/2023.5/05 [in Ukrainian].
2. Stratulat, N. V., Yaslyk, V. I. (2020). Normativity as a key aspect of scientific discourse. *Scientific Notes of V. I. Vernadsky TNU. Series: Philology. Social Communications,* No. 31 (70), pp. 125–130. https://doi.org/10.32838/2663-6069/2020.4-1/23 [in Ukrainian].
3. Harbar, M., Navchuk, H., Khavavchak, O. (2024). Linguopoetics of scientific discourse: analysis of linguistic means for constructing scientific texts. *Linguistic Studies*, Issue 48, pp. 61–72. https://doi.org/10.31558/1815-3070.2024.48.5 [in Ukrainian].
4. Kostusiak, N. M. (2025). Dynamic processes in Ukrainian scientific discourse. *Scientific Notes of V. I. Vernadsky TNU. Series: Philology. Journalism*, Vol. 36 (75), No. 4, Part 1, pp. 50–55. https://doi.org/10.32782/2710-4656/2025.4.1/09 [in Ukrainian].
5. Bilovus, L. I., Yablonska, N. M., Shymanska, V. P. (2025). Syntactic simplification as a condition for effective scientific communication. *Transcarpathian Philological Studies*, Issue 43, vol. 1, pp. 19–25. https://doi.org/10.32782/tps2663-4880/2025.43.1.3 [in Ukrainian].
6. Venhryniuk, M. I. (2014). Pragmatics of secondary scientific and technical texts (based on the titles of scientific articles in the oil and gas sector). *Bulletin of Zhytomyr Ivan Franko State University*, Issue 4, pp. 166–169. [in Ukrainian].
7. Syzonenko, N. M. (2022). Pragmatic features of scientific article titles (based on the specialized journal «Effective Economy»). *Bulletin of Taras Shevchenko National University of Luhansk*, No. 2 (350), pp. 25–31. https://doi.org/10.12958/2227-2844-2022-2(350)-25-31 [in Ukrainian].

8. Ilchenko, O. M., Shalia, O. I. (2012). Discursive coherence and the interaction of scientific discourse with other discourses in the context of postmodernism. *Linguistics of the 21st Century: New Research and Perspectives*, pp. 124–131. [in Ukrainian].
9. Kucherenko, I. (2025). Scientific discourse as a crucial component in the development of a learner's academic communicative competence. *Science and Technology Today*, No. 10(51), pp. 742–755. https://doi.org/10.52058/2786-6025-2025-10(51)-742-755 [in Ukrainian].
10. Sharova, T., Zemlianska, A. (2026). Ukrainian Language for Professional Purposes and Fundamentals of Academic Writing: Study Guide. Zaporizhzhia. 242 p. [in Ukrainian].
11. Shabat-Savka, S. T., Antofichuk, A. M., Teslitska, H. I. (2021). One-component sentences in modern Ukrainian: a teaching and methodological manual. Chernivtsi: Yuriy Fedkovych Chernivtsi National University. 124 p. [in Ukrainian].
12. Shabat-Savka, S. T. (2021). One-component nominative sentences as syntactic markers of Tamara Severniuk's idiolect. *Scientific Bulletin of the International Humanities University. Series: Philology*, No. 50, vol. 1, pp. 147–151. https://doi.org/10.32841/2409-1154.2021.50-1.34 [in Ukrainian].
13. Zahnitko, A. (2009). Ukrainian syntax: theoretical and applied aspects. Donetsk. 137 p. [in Ukrainian].
14. On the approval of the National Strategy for Creating a Barrier-Free Space in Ukraine for the period up to 2030: Order of the Cabinet of Ministers of Ukraine dated April 14, 2021, No. 366-r. Retrieved from: https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/366-2021-%D1%80#Text [in Ukrainian].
15. Kulbabska, O. V. (2025). Sentences with fragmented components in the focus of modern linguistic research. *Scientific Notes of V. I. Vernadsky TNU. Series: Philology. Journalism,* vol. 36 (75), No. 5, Part 1, pp. 18–24. https://doi.org/10.32782/2710-4656/2025.5.1/0 [in Ukrainian].

Дата першого надходження статті до видання: 27.07.2026
Дата прийняття статті до друку після рецензування: 24.08.2026
Дата публікації (оприлюднення) статті: 03.11.2026